

Službeni glasnik BiH, broj 6/99

KONVENCIJA O ZAŠTITI LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

Službenom listu R BiH-Posebno izdanje- Međunarodni ugovori, broj 5/96.

Rim, 4. XI. 1950

Vlade potpisnice, kao članice Savjeta Europe,

Imajući u vidu Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, koju je Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasila 10. prosinca 1948. godine;

Smatrajući da ova deklaracija ima za cilj da učini sigurnim univerzalno i stvarno priznavanje i štovanje u njoj proklamiranih prava;

Smatrajući da je cilj Savjeta Europe da se ostvari veće jedinstvo među njegovim članicama i da je jedan od načina postizanja tog cilja očuvanje i daljnje provođenje ljudskih prava i temeljnih sloboda;

Potvrđujući ponovo svoju duboku vjeru u one temeljne slobode koje čine temelje pravde i mira u svijetu, a koje se s jedne strane najbolje štite stvarnom političkom demokracijom a s druge zajedničkim shvaćanjem i štovanjem ljudskih prava o kojima ovise;

Odlučne kao vlade europskih zemalja s istim strijemljenjima i zajedničkim naslijeđem političkih tradicija, ideala, slobode i vladavine prava, da poduzmu prve korake ka zajedničkom provođenju određenih prava navedenih u Univerzalnoj deklaraciji;

Suglasile su se o slijedećem:

Članak 1.

Obveza štovanja ljudskih prava

Visoke strane ugovornice jamče svim osobama pod svojom jurisdikcijom prava i slobode utvrđene u Dijelu I. ove konvencije.

Dio I. - Prava i slobode

Članak 2.

Pravo naivot

1 Pravo je naivot svakog čovjeka zaštićeno zakonom. Nitko ne moe biti namjerno lišen ivota, osim kod izvršenja smrtne kazne po presudi suda, kojom je proglašen krivim za zločin za koji je ova kazna predviđena zakonom.

2 Lišenje ivota nije u suprotnosti sa ovim člankom ako proizilazi iz uporabe sile koja je apsolutno neophodna:

a u obrani svakog pojedinca od nezakonitog nasilja;

b prilikom zakonitog lišenja slobode ili sprječavanja bjekstva osobe koja je zakonito lišena slobode;

c u akciji poduzetoj, sukladno zakonu, radi gušenja nemira ili pobune.

Članak 3.

Zabrana mučenja

Nitko neće biti podvrgnut torturi, neljudskom ili poniavajućem postupku ili kanjavanju.

Članak 4.

Zabrana ropstva i prinudnog rada

1 Nitko neće biti dran u ropstvu ili poloaju ropske ovisnosti.

2 Nitko neće biti primoravan da obavlja prinudni ili obvezni rad.

3 Za uporabu ovog članka izraz prinudni ili obvezni rad ne uključuje:

a bilo koji rad koji se normalno zahtijeva od osobe koja se nalazi u zatvoru sukladno odredbama članka 5. ove konvencije, ili za vrijeme uvjetnog otpusta;

b bilo koju slubu vojne prirode ili, u slučaju odbijanja sluenja vojne obveze u zemljama gdje se to dozvoljava, bilo koju drugu slubu umjesto obveznog sluenja vojne obveze;

c bilo koju slubu koja se zahtijeva u slučaju izvanredne situacije ili katastrofe koja ugroava ivot ili blagostanje zajednice;

d bilo koji rad ili slubu koji su dio uobičajenih građanskih obveza.

Članak 5.

Pravo na slobodu i sigurnost

1 Svako ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti.

Nitko ne smije biti lišen slobode izuzev u nie navedenim slučajevima i sukladno zakonom propisanim postupkom:

a zakonitog lišenja slobode po presudi nadlenog suda;

b zakonitog hapšenja ili lišenja slobode zbog nepovinovanja zakonitom nalogu suda ili u cilju osiguranja izvršenja bilo koje obveze propisane zakonom;

c zakonitog hapšenja ili lišenja slobode glede privođenja nadlenoj sudbenoj vlasti, kada postoji opravdana sumnja da je ta osoba izvršila krivično djelo ili kada postoje valjani razlozi da se osoba spriječi da izvrši krivično djelo ili da, nakon izvršenja krivičnog djela, pobjegne;

d lišenja slobode malodobnika, prema zakonitom nalogu, radi odgajanja pod nadzorom ili zakonitog pritvaranja zbog privođenja nadlenoj vlasti;

e zakonitog lišenja slobode osoba da bi se spriječilo širenje neke zarazne bolesti, pritvaranja mentalno oboljelih osoba, alkoholičara ili narkomana ili skitnica;

f zakonitog hapšenja ili lišenja slobode osobe u cilju sprječavanja ilegalnog ulaska u zemlju ili osobe protiv koje je u toku postupak deportacije ili ekstradicije.

2 Svako tko je uhapšen bit će odmah obaviješten, na jeziku koji razumije, o razlozima hapšenja i o svim optubama protiv njega.

3 Svako tko je uhapšen ili lišen slobode prema odredbama stavka 1(c) ovog članka mora odmah biti izveden pred sudiju ili drugu slubenu osobu zakonom ovlaštenu da vrši sudbenu vlast i mora imati pravo na suđenje u razumnom roku ili na puštanje na slobodu do suđenja. Puštanje se na slobodu moe uvjetovati garancijama o pojavljivanju na suđenju.

4 Svako kome je uskraćena sloboda hapšenjem ili lišavanjem slobode ima pravo uložiti albu sudu kako bi sud, u kratkom roku, razmotrio zakonitost lišavanja slobode i ukoliko ono nije bilo zakonito naložio oslobađanje.

5 Svako tko je bio rtva hapšenja ili lišavanja slobode protivno odredbama ovog članka ima pravo na obeštećenje.

Članak 6.

Pravo na pravično suđenje

1 Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obveza ili osnovanosti bilo kakve krivične optube protiv njega, svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom. Presuda se izriče javno, ali se novinari i javnost mogu isključiti s čitavog ili jednog dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to nalau interesi malodobnika ili zaštite privatnog ivota strana u sporu, ili kada to sud smatra izričito neophodnim zato što bi u posebnim okolnostima publicitet mogao nanijeti štetu interesima pravde.

2 Svako tko je optuen za krivično djelo smatra se nevinim dok se njegova krivica po zakonu ne dokae.

3 Svako tko je optuen za krivično djelo ima sljedeća minimalna prava:

a da odmah, na jeziku koji razumije, bude podrobno obavješten o prirodi i razlogu optube protiv njega;

b da mu se osiguraju vrijeme i uvjeti neophodni za pripremanje obrane;

c da se brani sam ili uz pomoć branitelja koga sam izabere ili, ukoliko ne raspolae sredstvima da plati branitelja, da ga dobije besplatno, kada to nalau interesi pravde;

d da sam ispituje ili zahtijeva ispitivanje svjedoka optube i da se prisustvo i saslušanje svjedoka obrane odobri pod uvjetima koji vae i za svjedoka optube;

e da koristi besplatnu pomoć tumača ukoliko ne razumije ili ne govori jezik koji se koristi na sudu.

Članak 7.

Kanjavanje samo na temelju zakona

1 Nitko se ne moe smatrati krivim za krivično djelo nastalo činjenjem ili nečinjenjem koje nije predstavljalo krivično djelo u vrijeme izvršenja, prema nacionalnom ili međunarodnom pravu. Isto tako, izrečena kazna neće biti tea od one koja se primjenjivala u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

2 Ovaj članak ne utječe na suđenje ili kanjavanje bilo koje osobe koja je kriva za činjenje ili nečinjenje, ako je to djelo u vrijeme izvršenja predstavljalo krivično djelo prema općim pravnim načelima priznatim kod civiliziranih naroda.

Članak 8.

Pravo na štovanje privatnog i obiteljskog ivota

1 Svako ima pravo na štovanje svog privatnog i obiteljskog ivota, doma i prepiske.

2 Javna vlast se ne miješa u vršenje ovog prava, osim ako je takvo miješanje predviđeno zakonom i ako je to neophodna mjera u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti, gospodarske dobrobiti zemlje, sprječavanja nereda ili sprječavanja zločina, zaštite zdravlja i morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Članak 9.

Sloboda misli, savjesti i vjeroispovijesti

1 Svako ima pravo na slobodu misli, savjesti i vjere: ovo pravo uključuje slobodu da promjeni vjeru ili uvjerenje i slobodu, sam ili zajedno sa drugima i javno ili privatno, da manifestira svoju vjeru ili uvjerenje, obredom, propovijedanjem i vršenjem vjerskih dunosti i rituala.

2 Sloboda manifestiranja svoje vjere ili svojih uvjerenja će podlijegati samo onim ograničenjima predviđenim zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti, zaštite javnog poretka, zdravlja ili morala ili zaštite prava i sloboda drugih.

Članak 10.

Sloboda izraavanja

1 Svako ima pravo na slobodu izraavanja. Ovo pravo uključuje slobodu mišljenja i slobodu primanja i prenošenja informacija i ideja, bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava drave da zahtijevaju dozvole za rad od radio, televizijskih i filmskih kompanija.

2 Ostvarivanje ovih sloboda, budući da uključuje obveze i odgovornosti, moe podlijegati takvim formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili sankcijama predviđenim zakonom i koje neophodne u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja i morala, ugleda ili prava drugih, sprječavanja širenja povjerljivih informacija ili u interesu očuvanja autoriteta i nepristranosti sudstva.

Članak 11.

Sloboda okupljanja i udruivanja

1 Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruivanja s drugima, uključujući i pravo osnivanja sindikata i pridruivanja sindikatima zbog zaštite svojih interesa.

2 Ova prava neće biti ograničena izuzev na način propisan zakonom i koji je neohodan u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, u cilju sprječavanja nereda ili zločina, zaštite zdravlja ili morala ili zaštite prava sloboda drugih. Ovim člankom se ne zabranjuje uvođenje zakonitih ograničenja na ona prava koja uivaju pripadnici oruanih snaga, policije ili dravne administracije.

Članak 12.

Pravo na sklapanje braka

Od trenutka kada postanu sposobni za brak, muškarac i ena imaju pravo da stupe u brak i zasnuju obitelj prema nacionalnim zakonima kojima se regulira ostvarivanje ovog prava.

Članak 13.

Pravo na djelotvorni pravni lijek

Svako čija su prava i slobode, priznata ovom konvencijom, narušena ima pravo na pravni lijek pred nacionalnim vlastima, čak i onda kada su povredu ovih prava i sloboda učinile osobe u vršenju svoje službene dunosti.

Članak 14.

Zabrana diskriminacije

Uivanje prava i sloboda predviđenih ovom konvencijom osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja koe, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, sveza sa nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status.

Članak 15.

Odstupanje u izvanrednim okolnostima

1 U doba rata ili druge javne opasnosti koja prijete opstanku nacije, svaka visoka strana ugovornica može poduzeti mjere koje odstupaju od njenih obveza po ovoj konvenciji, i to u najmanjoj mjeri koju zahtijeva hitnost situacije, s tim da takve mjere ne budu u neskladu s njenim drugim obvezama prema međunarodnom pravu.

2 Prethodna odredba ne dopušta odstupanje od članka 2. osim u pogledu smrti prouzrokovane zakonitim ratnim postupcima, ili članka 3. i 4, stavak 1. i članka 7.

3 Svaka visoka strana ugovornica koja koristi svoje pravo da odstupa od odredbi Konvencije obavještava u potpunosti Generalnog sekretara Savjeta Europe o mjerama koje poduzima i razlozima za njih. Ona, također, obavještava Generalnog tajnika Savjeta Europe kada takve mjere prestaju djelovati i kada se odredbe Konvencije ponovo počinju u potpunosti primjenjivati.

Članak 16.

Ograničenja političke aktivnosti stranaca

Nijedna od odredbi iz članka 10, 11. i 14. neće se tumačiti tako da sprječava visoke strane ugovornice da ograničavaju političku djelatnost stranaca.

Članak 17.1

Zabrana zlouporabe prava

Ništa u ovoj konvenciji ne može se tumačiti tako da podrazumijeva pravo bilo koje države, skupine ili osoba da se upuste u neku djelatnost ili izvrše neki čin koji je usmjeren na poništavanje bilo kog od navedenih prava i sloboda ili na njihovo ograničavanje u većoj mjeri od one koja je predviđena Konvencijom.

Članak 18.1

Granice korištenja ograničenja prava

Ograničenja za navedena prava i slobode, dozvoljena prema ovoj konvenciji, neće se primjenjivati u bilo koje druge svrhe osim onih za koje su predviđena.

Dio II. - Europski sud za ljudska prava

Članak 19.

Uspostavljanje Suda

Da bi se osiguralo štovanje obveza koje su visoke strane ugovornice u Konvenciji i njenim protokolima preuzele, bit će uspostavljen Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu Sud). Sud će djelovati na trajnom temelju.

Članak 20.

Broj sudaca

Broj sudaca koji će sačinjavati Sud bit će jednak broju visokih strana ugovornica.

Članak 21.

Uvjeti za obavljanje slube

1 Suci moraju imati visoki moralni ugled i posjedovati kvalifikacije potrebite za obavljanje visokih sudbenih funkcija, odnosno biti priznati pravni stručnjaci.

2 Suci djeluju u osobnom svojstvu.

3 Tijekom svog mandata sudije se ne mogu baviti poslovima koji su inkompatibilni s njihovom neovisnošću, nepristrasnošću ili zahtjevima stalne slube; sva pitanja u svezi s primjenom ovog stava rješava Sud.

Članak 22.

Izbor sudaca

1 U odnosu na svaku visoku stranu ugovornicu suce bira Parlamentarna skupština većinom glasova sa liste od tri kandidata koje imenuje visoka strana ugovornica.

2 Isti postupak se primjenjuje za popunu Suda glede pristupanja novih visokih strana ugovornica, kao i prilikom popunjavanja upranjenih mjesta.

Članak 23.

Trajanje mandata

1 Suci se biraju na period od šest godina. Oni se mogu ponovo birati. Međutim, mandat jedne polovice sudaca izabranih na prvim izborima ističe poslije tri godine.

2 Suci čiji mandat ističe na kraju početnog trogodišnjeg perioda riješom određuje Generalni tajnik Savjeta Europe neposredno poslije izbora.

3 Da bi se osiguralo da se, koliko je to moguće, mandat jedne polovice sudaca obnavlja svake tri godine, Parlamentarna skupština moe prije svakih slijedećih izbora odlučiti da mandat ili mandati jednog ili više sudaca ne bude dulji ili kraći od šest godina, ali ne dulji od devet niti kraći od tri godine.

4 U slučaju kad se radi o više mandata, a Parlamentarna skupština primjenjuje prethodni stavak, Generalni tajnik Savjeta Europe riješom raspoređuje mandate neposredno poslije izbora.

5 Sudac izabran na mjesto suca čiji mandat nije istekao obavlja dunost svog prethodnika do okončanja njegovog mandata.

6 Sucu mandat ističe kada navršši sedamdeset godina.

7 Suci ostaju na dunosti dok ne budu zamijenjeni. Međutim, oni nastavljaju da rade na predmetima koje su već uzeli u razmatranje.

Članak 24.

Razriješenje

Sudac se ne moe razriješiti svoje funkcije dok drugi suci ne odluče dvotrećinskom većinom da on više ne ispunjava potrebne uvjete.

Članak 25.

Tajništvo i pravni suradnici

Sud ima tajništvo čije se funkcije i organizacija određuju Poslovníkom Suda. Sudu pomau pravni suradnici.

Članak 26.

Plenum Suda

Sud u Plenumu:

a bira predsjednika i jednog ili dva dopredsjednika Suda na period od tri godine; oni se mogu ponovo birati;

b ustanovljava vijeća za utvrđeni vremenski period;

c bira predsjednike vijeća suda; oni se mogu ponovo birati;

d usvaja poslovnik Suda; i

e bira tajnika Suda i jednog ili više njegovih zamjenika.

Članak 27.

Komiteti, vijeća i Veliko vijeće

1 Sud razmatra predmete u komitetima od tri suca, vijećima od sedam sudaca i u Velikom vijeću od sedamnaest sudaca. Vijeća suda uspostavljaju komitete za utvrđeni vremenski period.

2 Ex officio u sastav vijeća i Velikog suda ulazi sudac izabran sa liste zainteresirane drave ili, ako takvog nema ili nije u mogućnosti da učestvuje u radu, druga osoba po njenom izboru koja će obavljati sudbenu funkciju.

3 U sastav Velikog vijeća također ulaze predsjednik Suda i dopredsjednici, predsjednici vijeća i drugi suci izabrani sukladno poslovniku Suda. Kada se predmet iznese pred Veliko vijeće na temelju članka 43., nijedan sudac iz vijeća koje je donijelo presudu neće učestvovati u radu Velikog vijeća, s izuzetkom predsjednika vijeća i sudije koji je predstavljao zainteresirane drave članice.

Članak 28.

Izjave odbora o neprihvatljivosti

Komiteo moe jednoglasnom odlukom da proglašio neprihvatljivom ili da skine s liste predmeta pojedinačnu predstavku podnijetu na temelju članka 34., ako se takva odluka moe donijeti bez daljnjeg ispitivanja. Ova odluka je konačna.

Članak 29.

Odluke vijeća o prihvatljivosti i utemeljenosti

- 1 Ako nije donijeta odluka sukladno članku 28. vijeće odlučuje o prihvatljivosti i utemeljenosti pojedinačnih predstavki podnijetih na temelju članka 34.
- 2 Vijeće odlučuje o prihvatljivosti i utemeljenosti međudravnih predstavki podnijetih na temelju članka 33.
- 3 Odluka o prihvatljivosti se donosi posebno, osim kada Sud, u izuzetnim slučajevima, drukčije odluči.

Članak 30.

Ustupanje nadlenosti Velikom vijeću

Ako se povodom predmeta koji vijeće razmatra pokrene neko ozbiljno pitanje od značaja za tumačenje Konvencije ili protokola uz nju, ili ako rješenje pitanja pred Vijećem moe da dovede do rezultata koji nije u suglasnosti s nekom prethodno donijetom odlukom Suda, vijeće moe sve dok ne donese presudu, da ustupi nadlenost Velikom vijeću, izuzev kada se tome protivi jedna od stranaka u sporu.

Članak 31.

Ovlasti Velikog vijeća

Veliko vijeće:

a odlučuje o predstavkama podnijetim na temelju članka 33. ili članka 34., kada mu neko vijeće ustupi nadlenost na temelju članka 30. ili kada mu je predmet upućen na temelju članka 43; i

b razmatra zahtjeve za savjetodavna mišljenja podnijeta na temelju članka 47.

Članak 32.

Nadlenost Suda

1 Nadlenost se Suda protee na sva pitanja koja se tiču tumačenja i primjene ove konvencije i protokola uz nju, a koja su mu upućena na temelju članka 33, 34. i 47.

2 U slučaju spora da li je Sud nadlean, odlučuje Sud.

Članak 33.

Međudravni sporovi

Svaka visoka strana ugovornica moe ukazati Sudu na svaku povredu odredbi Konvencije ili protokola uz nju koju je navodno počinila neka druga strana ugovornica.

Članak 34.

Pojedinačne predstavke

Sud moe da prima predstavke od svake osobe, nevladine organizacije ili skupine osoba koji tvrde da su rrtve povrede prava ustanovljenih Konvencijom ili protokolima uz nju, učinjene od strane neke visoke strane ugovornice. Visoke strane ugovornice obvezuju se da ni na koji način ne ometaju stvarno rješenje ovog prava.

Članak 35.

Uvjeti prihvatljivosti

1 Sud moe uzeti predmet u postupak tek kada se iscrpe svi unutarnji pravni lijekovi, sukladno općepriznatim načelima međunarodnog prava, i u roku od šest mjeseci od dana kada je donijeta pravomoćna odluka.

2 Sud ne postupa po pojedinačnoj predstavlci podnijetoj na temelju članka 34. koja je:

a anonimna; ili

b u suštini istovjetna s pitanjem koje je sud već razmatrao, ili koja je već podnijeta nekoj drugoj međunarodnoj instanci glede ispitivanja, odnosno rješavanja a ne sadri nove relevantne činjenice.

3 Sud proglašava neprihvatljivom svaku pojedinačnu predstavku podnijetu na temelju članka 34. za koju smatra da je inkompatibilna s odredbama Konvencije ili protokola uz nju, očigledno neosnovana, ili predstavlja zlouporabu prava na predstavku.

4 Sud odbacuje svaku predstavku koju smatra neprihvatljivom glede ovog članka. On to moe učiniti u svakoj fazi postupka.

Članak 36.

Intervencija treće strane

1 Visoka strana ugovornica čiji je podnositelj predstavke dravljanin ima pravo da podnese pisani podnesak i učestvuje u saslušanju u svim predmetima pred vijećem ili Velikim vijećem.

2 Predsjednik Suda moe u interesu ispravnog postupanja pozvati visoku stranu ugovornicu koja nije strana u postupku ili svaku zainteresiranu osobu koja nije podnositelj predstavke da podnesu pisani podnesak ili uzmu učešća u saslušanju.

Članak 37.

Skidanje predstavki

1 Sud u svakoj fazi postupka moe odlučiti da skine predstavku sa liste predmeta ako se na temelju okolnosti moe zaključiti:

a da podnositelj predstavke ne namjerava da dalje učestvuje u postupku; ili

b da je predmet razriješen; ili

c da iz svakog drugog razloga koji Sud utvrdi nije više opravdano nastaviti sa ispitivanjem predstavke.

Međutim, Sud nastavlja s ispitivanjem predstavke ako je to potrebno glede štovanja ljudskih prava ustanovljenih Konvencijom i protokolima uz nju.

2 Sud moe odlučiti da predstavku vrati na svoju listu predmeta ako smatra da okolnosti to opravdavaju.

Članak 38.

Ispitivanje predmeta i postupak prijateljskog rješenja

1 Ako Sud proglasi predstavku prihvatljivom, on:

a nastavlja ispitivanje predmeta zajedno s predstavnicima stranaka i , ako je to potrebno, preuzima istragu, za čije će mu učinkovito provođenje drave u pitanju pruiti sve potrebne olakšice.

b stavlja se na raspolaganje zainteresiranim stranama u sporu kako bi se postiglo prijateljsko rješenje zasnovano na štovanju ljudskih prava utvrđenih Konvencijom i protokolima uz nju.

2 Postupak koji se vodi na temelju stavka 1.b povjerljive je prirode.

Članak 39.

Postizanje prijateljskog rješenja

Ako se postigne prijateljsko rješenje, Sud skida predmet sa svoje liste odlukom koja sadri kratak opis činjenica i postignutog rješenja.

Članak 40.

Javna rasprava i pristup dokumentima

1 Rasprave su javne, osim kada Sud u posebnim okolnostima odluči drukčije.

2 Dokumenti deponirani kod tajnika dostupni su javnosti, osim kada predsjednik Suda odluči drukčije.

Članak 41.

Pravično zadovoljstvo

Kada Sud utvrdi prekršaj Konvencije ili protokola uz nju, a unutarnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo dijelomičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravično zadovoljenje oštećenoj stranci.

Članak 42.

Presude vijeća

Presude vijeća postaju pravomoćne sukladno odredbama članka 44., stavak 2.

Članak 43.

Obraćanje Velikom vijeću

1 U roku od tri mjeseca od dana donošenja presude vijeća svaka stranka može, u posebnim slučajevima, da zahtijeva da se predmet iznese pred Veliko vijeće.

2 Odbor od pet sudaca Velikog vijeća prihvatit će zahtjev ako se predmet tiče nekog ozbiljnog pitanja vezanog za tumačenje Konvencije ili ozbiljnog pitanja od opće vanosti.

3 Ako odbor prihvati zahtjev, Veliko vijeće odlučuje o predmetu presudom.

Članak 44.

Konačna presuda

1 Presuda Velikog vijeća je konačna.

2 Presuda vijeća postaje konačna:

a kada stranke izjave da neće zahtijevati da se predmet iznese pred Veliko vijeće; ili

b tri mjeseca poslije donošenja presude, ako se ne zatraži da se predmet iznese pred Veliko vijeće; ili
c kada odbor Velikog vijeća odbije zahtjev za razmatranje na temelju članka 43.

3 Konačna presuda se objavljuje.

Članak 45.

Obrazloženje presuda i odluka

1 Obrazloženje se daje za presude i za odluke kojima se predstavka proglašava prihvatljivom ili neprihvatljivom.

2 Ako presuda u cijelosti ili u jednom svom dijelu ne predstavlja jednoglasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo da iznese izdvojeno mišljenje.

Članak 46.

Obveznost i izvršenje presuda

1 Visoke strane ugovornice preuzimaju obvezu da se povinuju konačnoj presudi Suda u svakom predmetu u kome su stranke.

2 Konačna odluka Suda se dostavlja Komitetu ministara koji nadgleda njeno izvršenje.

Članak 47.

Savjetodavna mišljenja

1 Na zahtjev Komiteta ministara Sud može da daje savjetodavna mišljenja o pravnim pitanjima koja se tiču tumačenja Konvencije i protokola uz nju.

2 Takva se mišljenja ne mogu baviti pitanjima koja se odnose na sadržaj ili obuhvat prava i sloboda ustanovljenih Dijelom i Konvencijom i protokolima uz nju, kao ni bilo kojim drugim pitanjem koje bi Sud ili Komitet ministara mogli da razmatraju u svezi s postupcima koji se mogu pokrenuti sukladno Konvenciji.

3 Za odluke Komiteta ministara da zahtijeva savjetodavno mišljenje Suda potrebna je većina glasova predstavnika koji učestvuju u radu Komiteta.

Članak 48.

Savjetodavna nadležnost Suda

Sud odlučuje da li zahtjev za davanje savjetodavnog mišljenja koji podnese Komitet ministara spada u njegovu nadležnost određenu člankom 47.

Članak 49.

Obrazloženje savjetodavnih mišljenja

1 Savjetodavna mišljenja Suda se obrazlau.

2 Ako savjetodavno mišljenje u cijelosti ili jednom svom dijelu ne predstavlja jednoglasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo da iznese izdvojeno mišljenje.

3 Savjetodavna mišljenja Suda dostavljaju se Komitetu ministara.

Članak 50.

Troškovi Suda

Troškove Suda snosi Savjet Europe.

Članak 51.

Privilegije i imuniteti sudaca

Tijekom vršenja svoje dunosti suci uivaju privilegije i imunitete predviđene člankom 40. Statuta Savjeta Europe i sporazumima donijetim na temelju njega.

Dio III. - Razne odredbe

Članak 52.

Upiti Generalnom tajniku

Po prijemu zahtjeva Generalnog tajnika Savjeta Europe, svaka visoka strana ugovornica dostavlja traeno objašnjenje o načinu na koji se u njenom unutarnjem pravu osigurava stvarna primjena svake od odredbi ove konvencije.

Članak 53.

Osiguranje postojećih ljudskih prava

Ništa se u ovoj konvenciji neće tumačiti kao ograničavanje ili derogiranje bilo kojih ljudskih prava i temeljnih sloboda koje mogu biti osigurane zakonima bilo koje visoke strane ugovornice ili bilo kojim drugim sporazumom čija je ona članica.

Članak 54.

Ovlasti Komiteta ministara

Ništa u ovoj konvenciji nije na štetu ovlasti Komiteta ministara utvrđenih Statutom Savjeta Europe.

Članak 55.

Isključenje drugih načina za rješavanje spora

Visoke strane ugovornice suglasile su se da se neće koristiti, osim u slučaju posebnog sporazuma, postojećim međusobnim ugovorima, konvencijama ili deklaracijama glede podnošenja putem albe na spor koji proizilazi iz tumačenja ili primjene ove konvencije da bi ga riješile drugim sredstvima rješavanja od onih predviđenih ovom konvencijom.

Članak 56.

Teritorijalna primjena

1 Svaka drava moe, prilikom ratifikacije, ili u svako drugo vrijeme kasnije, izjaviti putem notifikacije upućene Generalnom tajniku Savjeta Europe da se ova konvencija, pod rezervom stavka 4. ovog članka, primjenjuje na sve ili samo na neki teritorij čiji su međunarodni odnosi u njenoj nadlenosti.

2 Konvencija će se primjenjivati na teritorij ili teritorije navedene u notifikaciji poslije trideset dana od dana kada je notifikaciju primio Generalni tajnik Savjeta Europe.

3 Odredbe ove konvencije bit će primijenjene na tim teritorijima, s duhom panjom u odnosu na lokalne potrebe.

4 Svaka drava koja je dala izjavu sukladno prvom stavku ovog članka moe, u svako doba kasnije, izjaviti, u ime jednog ili više teritorija na koje se ova izjava odnosi, da je Sud nadlean da prima podneske pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca sukladno članku 34. ove konvencije.

Članak 57.

Rezerve

1 Svaka drava moe, prilikom potpisivanja ove konvencije ili deponiranja instrumenta o ratifikaciji, izjaviti određenu rezervu u svezi sa svakom pojedinom odredbom Konvencije, u mjeri u kojoj bilo koji zakon koji je na snazi na njenom teritoriju nije u suglasnosti s tom odredbom. Ovaj članak ne dozvoljava rezerve općeg karaktera.

2 Svaka rezerva izraena na temelju ovog članka sadri kratak prikaz zakona u pitanju.

Članak 58.

Otkazivanje

1 Visoka strana ugovornica moe otkazati ovu konvenciju samo po isteku roka od pet godina od dana kada je postala članica i šest mjeseci nakon obavijesti sadrane u notifikaciji upućenoj Generalnom tajniku Savjeta Europe, koji o tome obavještava ostale visoke strane ugovornice.

2 To otkazivanje ne oslobađa visoku stranu ugovornicu na koju se ovo odnosi od, njenih obveza prema ovoj konvenciji glede bilo kog čina kojim bi se te obveze kršile prije datuma stupanja otkaza na snagu.

3 Svaka visoka strana ugovornica koja prestaje da bude članica Savjeta Europe prestaje da bude članica ove konvencije pod istim uvjetima.

4 Prema odredbama iz prethodnih stavaka, Konvencija se moe otkazati za svaki teritorij na koji je primjenjivana na temelju članka 56.

Članak 59.

Potpis i ratifikacija

1 Ova konvencija je otvorena za potpisivanje članicama Savjeta Europe. Ona podlijee ratifikaciji. Ratifikacije se deponiraju kod Generalnog tajnika Savjeta Europe.

2 Konvencija stupa na snagu pošto je deponirano deset instrumenata o ratifikaciji.

3 Za svaku potpisnicu koja ratifikaciju izvrši kasnije, Konvencija stupa na snagu danom deponiranja instrumenta o ratifikaciji.

4 Generalni tajnik Savjeta Europe obavještava sve članice Savjeta Europe o stupanju Konvencije na snagu, visokim stranama ugovornicama koje su je ratificirale i o deponiranju svakog instrumenta o ratifikaciji koje je kasnije izvršeno.

Sačinjeno u Rimu, 4. studeni 1950. godine, na francuskom i engleskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom jedinom primjerku koji se deponira u arhivama Savjeta Europe. Generalni tajnik dostavlja ovjerene kopije svakoj potpisnici.